

SATASOTE

**Satakunnan
hyvinvointialueen
ja 3. sektorin
kumppanuusmalli**

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	1
1. MALLIN TAUSTA JA TAVOITE	2
1.1. Yleistä	2
1.2. Kumppanuusmallin tavoitteet	2
1.3. Sidosryhmäyhteistyön osahanke Satasotessa	3
1.4. Kumppanuutta koskeva lainsäädäntö.....	3
2. HALLINNOLLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROPUHELU	5
2.1. 3. sektorin ja hyvinvointialueen kumppanuuden johtaminen, seuranta ja arviointi	5
2.2. Rahoitus.....	6
2.3. Viestintä	6
2.4. Osallisuus	6
2.5. Suhde muihin asiakirjoihin ja suunnitelmiin	6
3. KUMPPANUUDEN SISÄLLÖT	7
3.1. Palveluketjut	7
3.2. Varautuminen, valmius ja turvallisuus	7
3.3. Kumppanuus Perhekeskuksissa	7
3.4. Vapaaehtoistoiminta	8
3.5. Toimintamallit.....	8
4. Liitteet	8

1. MALLIN TAUSTA JA TAVOITE

1.1. Yleistä

Tämä Satasoten sote-rakenneuudistushankkeen osana laadittu asiakirja sisältää ehdotukset toimintatavoiksi, sisällöiksi sekä yhteistyötä edistäviksi toiminta-alustoiksi valmisteilla olevan Satakunnan hyvinvointialueen ja 3. sektorin (järjestöjen ja seurakuntien) välillä.

- 3. sektorilla tarkoitetaan tässä järjestöjen yleishyödyllistä toimintaa sekä seurakuntien sote-palveluja tukevaa toimintaa. Yhdistysten palvelutuotanto ja poliittinen sekä ammattiin liittyvä yhdistystoiminta rajataan tämän asiakirjan ulkopuolelle
- Asiakirja koskee Satakunnan hyvinvointialueen valmisteluvaihetta ajalla 1.1.2022–31.12.2022. Vuoden 2022 aikana laaditaan uusi, laajempi ja yksityiskohtaisempi asiakirja koskemaan vuosia 2023–2025 ja sen jälkeen valtuustokausittain

Mallin laatimiseen on osallistunut eri työskentelyjen yhteydessä suuri joukko satakuntalaisia, ja valmistelu on ollut kaikille avointa. Työskentely on perustunut sekä asiantuntijatyöhön, että osallistamisen kautta tehtyyn tiedonkeruuseen mm. työpajoissa. Lisäksi mallin laatimisessa on huomioitu tarpeellisilta osin lainsäädäntöön ja valtakunnalliseen sote-uudistuksen valmisteluun liittyvät reunaehdot ja tekijät. Soveltuvien osien on hyödynnetty myös muissa maakunnissa valmisteilla olevia saman tyyppisiä asiakirjoja.

Vastuutahona asiakirjan laatimisessa on ollut Satasoten rakenneuudistushankkeen Sidosryhmäyhteistyön osahanke ja sen hankekoordinaattori Milja Karjalainen. Satakunnan järjestöjen neuvottelukunnalla, erityisesti sen sote-työryhmällä, Satakunnan yhteisökeskuksella ja Porin ev.lut. seurakuntayhtymällä on ollut valmistelussa merkittävä rooli.

1.2. Kumppanuusmallin tavoitteet

Tämän kumppanuusmallin tavoitteena on kuvata hyvinvointialueen ja 3. sektorin yhteistyön hallinnollinen rakenne, vuoropuhelun tavat ja organisoituminen, vastuutahot, eteneminen ja lisäksi yhteistyön toteuttamisen kannalta keskeiset sisällöt ja toiminta-alustat. Edellä todetun mukaan 3. sektorilla tässä tarkoitetaan järjestöjen yleishyödyllistä toimintaa ja seurakuntien sote-palveluja tukevaa toimintaa. Järjestöjen yleishyödyllinen toiminta on tässä yhteistyömallissa jaettu kahteen osioon:

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

- Liikunta-, kulttuuri-, nuoriso- ja eläkeläisyhdistykset, kylätoiminta, muu vapaa-ajan toiminta ja yhteisöllisyys, työllisyyden edistäminen
- Vapaaehtoistyö merkittävilta osin

Sote-palveluja tukevat tehtävät

- Vertaistuki, neuvonta, kriisityö ja muu auttaminen, taloudellinen apu, tukihenkilöt, sosiaalinen kuntoutus, kuntouttava työtoiminta, toipumista tukeva toiminta, kurssit, valmennukset, leirit
- Kokemustoiminta
- Varautuminen ja valmius

Seurakuntien toiminnan osalta tämä asiakirja koskee erityisesti diakoniatyötä, joka sijoittuu yhteistyömallissa sote-palveluja tukevien tehtävien osioon.

1.3. Sidosryhmäyhteistyön osahanke Satasotessa

Satasoten rakenneuudistushankkeeseen sisältyvän sidosryhmäyhteistyön osahankkeen tavoitteena vuosina 2020–2021 on ollut:

1. Satakunnan hyvinvointialueen ja 3. sektorin kumppanuusmalli ja Osallisuus Satakunnassa – asiakirjan valmistelu ja käyttöönotto
2. OLKA-toiminnan jalkauttaminen sote-keskuksiin
3. Vapaaehtois- ja kokemustoiminnan laajentaminen ja kehittäminen
4. Yritysten ja hyvinvointialueen kumppanuusmalli
5. Diakoniatyön ja sotekeskusten yhteistyö

Lisäksi osahankkeessa on tarjottu sidosryhmäyhteistyön asiantuntijuutta muiden Satasoten valmisteluun osallistuvien tahojen ja henkilöiden käyttöön sekä edistetty maakunnan asukkaiden ja eri organisaatioiden osallisuutta valmistelussa. Tavoitteena on luoda rakenteet, jotka mahdollistavat suunnitelmallisen ja tavoitteellisen yhteistyön valmisteilla olevan hyvinvointialueen ja järjestöjen, seurakuntien ja yritysten välillä. Kaikella tällä pyritään maakunnan asukkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden suunnitelmalliseen ja kestäväan edistämiseen eri toimijoiden toimintaa ja palveluja yhteensovittamalla.

1.4. Kumppanuutta koskeva lainsäädäntö

Asiakas- ja sidosryhmäosallisuus Satakunnan kunnissa ja hyvinvointialueella on kuvattu tarkemmin Osallisuus Satakunnassa -asiakirjassa. Hyvinvointialuetta ja sotepalvelujen järjestämistä koskevan lainsäädännön osalta kumppanuus 3. sektorin kanssa tulee huomioida monin tavoin. Hyvinvointialueella sijaitsevaan kuntaan rekisteröidyt yhteisöt ovat hyvinvointialueen jäseniä, ja voivat mm. tehdä aloitteita sen toimintaa koskien. Järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden valmistelua tulee tukea ja hyvinvointialueen tulee viestiä toiminnastaan niille. Sekä hyvinvointialueen, että kuntien tulee suunnitella ja toteuttaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistään yhdessä järjestöjen ja muiden yhteisöjen kanssa. Kumppanuutta koskeva keskeinen lainsäädäntö: (kuvattu laajemmin Liitteessä 1.).

Laissa hyvinvointialueesta säädetään (HE 8.12.2020):

- 3 § Hyvinvointialueen jäsen
- 29 § Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- 30 § Aloiteoikeus
- 34 § Viestintä
- 36 § Toimielinten kokoonpano
- 41 § Hyvinvointialuestrategia

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetään (HE 8.12.2020):

- 6 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa
- 7 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella

2. HALLINNOLLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROPUHELU

2.1. 3. sektorin ja hyvinvointialueen kumppanuuden johtaminen, seuranta ja arviointi

Satakunnan järjestöjen neuvottelukunta perustettiin lokakuussa 2019, ja se aloitti toimintansa 1.1.2020. Neuvottelukunnassa on edustettuna eri aloilla toimivien ja eri kokoisten yhdistysten edustajia Satakunnan eri alueilta. Neuvottelukunnan yhteydessä toimii myös erillinen järjestöjen sote-työryhmä, jonka tehtävänä on käsitellä erityisesti sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toimintaan liittyviä asioita.

Seurakunnat ovat Satakunnassa luoneet koko hyvinvointialueen kattavan yhteistoimintarakenteen. Kaikki Satakunnan seurakunnat tekevät sote-asioissa yhteistyötä Porin ev.lut. seurakuntayhtymän koordinoimana. Diakonian tehtäväalue ylläpitää seurakuntien sisäisen yhteistyöverkoston vuorovaikutusta. Kirkon kaikki rakennetasot kytkeytyvät yhteistyöhön Tuomiokapitulin ja kirkkohallituksen kautta, jotka ovat sitoutuneet tukemaan Satakunnan seurakuntien yhteistyötä julkis- ja kolmannen sektorin kanssa.

Satakunnan järjestöjen neuvottelukunta toimii pääasiallisena edustajana järjestöjen ja hyvinvointialueen yhteistyöhön liittyvissä asioissa. Neuvottelukunta mm.:

1. lausuu hyvinvointialueen johtamista ja palvelujen järjestämistä koskevista asiakirjoista niiden valmistelun yhteydessä
2. käy puolivuosisissa yhteistyötapaamisissa hyvinvointialueen johdon kanssa läpi yhteistyön järjestämiseen, seurantaan ja arviointiin liittyvää tilannekuvaa. Tapaamisissa ovat edustettuina myös Satakunnan seurakunnat erikseen sovittavalla tavalla.
3. valmistelee jatkossa 3. sektorin kumppanuusmallin yhdessä hyvinvointialueen johdon ja seurakuntien kanssa valtuustokausittain hyväksyttäväksi valtuustolle
4. tuo esiin järjestöjen toimintaan ja toimintaedellytyksiin liittyvää tilannekuvaa hyvinvointialueelle
5. viestii järjestökentälle hyvinvointialueen toimintaan sekä alueen hyvinvointitietoon liittyviä asioita
6. osallistuu toiminta-alustojen ja toiminnan sisältöjen kehittämiseen sekä niiden vaikutusten arviointiin yhdessä seurakuntien kanssa
7. nimeää järjestöjen edustajat hyvinvointialueen eri toimielimiin, työryhmiin ja vastaaviin

Hyvinvointialue nimeää sidosryhmäyhteistyöstä vastaavan henkilön ja varaa riittävän määrän resurssia eri toiminta-alustojen koordinointiin, seurantaan ja arviointiin sekä toteuttamiseen yhdessä 3. sektorin kanssa. Hyvinvointialue resursoi myös henkilöstön perehdyttämiseen 3. sektorin kumppanuutta koskeviin toimintamalleihin.

2.2. Rahoitus

Järjestöjen avustamista koskevaa mallia valmistellaan kunta-hyvinvointialue-järjestö - yhteistyönä vuoden 2022 aikana, ja malli otetaan käyttöön vuoden 2023 alusta alkaen. Avustamisessa tulee huomioida järjestöjen toimintaedellytysten varmistaminen, Satakunnan järjestöjen neuvottelukunnan toiminnan resursointi sekä yhteistyön toiminta-alustojen riittävä resursointi. Osana avustuskokonaisuutta varmistetaan myös järjestöjen mahdollisuus käyttää maksutta hyvinvointialueen eri tiloja.

Rahoituksesta ja sen vaikutuksista käydään jatkossa keskustelua osana puolivuositaisia 3. sektorin ja hyvinvointialueen johdon tapaamisia ja ne kirjataan myös osaksi valtuustokausittain hyväksyttävää kumppanuusmallia.

2.3. Viestintä

Vuonna 2022 järjestöjen ja valmisteilla oleva hyvinvointialueen viestinnällisen kumppanuuden tavoitteena on erityisesti maakunnan asukkaiden ja heidän edustajinaan 3. sektorin välinen tiedonvaihto uudistuksen sisällöistä ja toimeenpanosta.

Vuodesta 2023 alkaen hyvinvointialueen ja 3. sektorin välisestä viestinnästä sovitaan erikseen kumppanuusmallin vahvistuksen yhteydessä valtuustokausittain. Viestinnässä keskeinen rooli on hyvinvointialueen viestinnän ja järjestöjen neuvottelukunnan yhteistyöllä. Neuvottelukunnan kautta tavoitetaan 3. sektori erittäin laajasti ja viestintä voidaan järjestää tehokkaasti ja keskitetysti. Viestinnällisellä yhteistyöllä voidaan myös edistää eri väestöryhmien tieto-osallisuutta.

2.4. Osallisuus

Vuonna 2021 on laadittu Osallisuus Satakunnassa -asiakirja, jossa maakunnassa tehtävää osallisuustyötä kuvataan ja suunnitellaan laajasti. Asiakirja tarkistetaan ja hyväksytään valtuustokausittain yhteensovitetussa prosessissa 3. sektorin kumppanuusmallin kanssa.

2.5. Suhde muihin asiakirjoihin ja suunnitelmiin

Hyvinvointialue suunnittelee ja toteuttaa palvelustrategiansa, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä muut johtamiseen ja palvelujen järjestämiseen liittyvät asiakirjansa ja toimet yhteistyössä 3. sektorin kanssa. Johtamiseen ja kehittämiseen liittyvissä asiakirjoissa huomioidaan tässä asiakirjassa kuvattu kumppanuusmalli ja 3. sektorille varataan mahdollisuus lausua valmisteilla olevista asiakirjoista ja osallistua niiden valmisteluun vuoden 2022 aikana.

3. KUMPPANUUDEN SISÄLLÖT

3.1. Palveluketjut

Hyvinvointialueen laatimat palveluketjujen kuvaukset ja niiden kehittäminen tehdään yhteisprosessissa, jossa huomioidaan 3. sektorin edustus sekä asiakasnäkökulma esim. kokemustoiminnan kautta.

3.2. Varautuminen, valmius ja turvallisuus

3. sektorilla on merkittävä rooli kriisiauttamisessa, ruoka-avussa, henkisessä tuessa ja muussa yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden edistämässä mm. vapaaehtoistyön organisoinnin ja syrjäytymisen ehkäisyn kautta. Kolmas sektori työskentelee laajasti sisäisen turvallisuuden eteen tekemällä väkivaltatyötä ja auttamalla rikosten uhreja, työskentelemällä rikostaustaisten kanssa, sekä tarjoamalla tukea esimerkiksi päihteiden käyttäjille ja asunnottomille.

Suomen Punaisella Ristillä (SPR) on lisäksi sekä lainsäädäntöön, että kansallisesti ministeriöiden kanssa laadittuihin sopimuksiin perustuva rooli yhteiskunnan häiriötilanteisiin varautumisessa. SPR, Satakunnan alueella SPR Satakunnan piiri, kouluttaa ja ylläpitää ensiapu-, ensihuolto- ja psykososiaalisen tuen ryhmiä sekä koordinoi vapaaehtoista pelastuspalvelua ja tarvittaessa muita sosiaali- ja terveystyöviranomaisten tukena ja täydennyksenä toimivia vapaaehtoisryhmiä. Lisäksi SPR toimii toiminta-alustana onnettomuus- ja kriisitilanteiden johtamisessa ja järjestöjen koordinoinnissa ja muussa varautumis- ja valmiustoiminnassa.

3.3. Kumppanuus Perhekeskuksissa

Kolmannen sektorin palvelut ja toiminta huomioidaan perhekeskuksen palveluissa; palveluohjauksessa ja palvelukartoissa. Perhekeskusten kohtaamispaikoissa toimii laaja joukko paikallisia yhdistystoimijoita ja heidän toimintaedellytyksensä on turvattava niin taloudellisesti kuin toiminnallisesti. Paikallisten yhdistysten osallisuus kohtaamispaikkatoiminnan suunnittelussa, organisoinnissa, kehittämisessä ja toiminnan toteuttamisessa on huomioitu kunnallisessa ja hyvinvointialueen päätöksenteossa. Perheitä, kohtaamispaikkojen kävijöitä, kuullaan ja heidän mielipiteensä huomioidaan kohtaamispaikkatoiminnan suunnittelussa ja järjestämisessä.

3.4. Vapaaehtoistoiminta

Satakunnassa toimii maakunnallinen vapaaehtoistoiminnan verkosto, jonka tavoitteena on jakaa tietoa ja kehittää vapaaehtoistoimintaa yhdessä. Vapaaehtoistoiminnan verkosto laatii vuosittain toimintasuunnitelman, jonka etenemistä seurataan säännöllisesti verkoston tapaamisissa. Toimintasuunnitelma sisältää tavoitteita ja toimenpiteitä vapaaehtoistoiminnan näkyvyyden, houkuttelevuuden ja saavutettavuuden lisäämiseksi. Vuosittain laadittavat toimintasuunnitelmat linkittyvät myös muihin olemassa oleviin toimintamalleihin ja hyvinvointialueen kanssa tehtävään yhteistyöhön vapaaehtoistoiminnan ja vertaistukitoiminnan osalta (mm. OLKA-toimintamalli). Vapaaehtoistoiminnan verkosto tuottaa ja kokoaa tietoa järjestöjen neuvottelukunnan työn tueksi ja osallistuu vapaaehtoistoimintaa koskevien asiakirjojen päivittämiseen yhdessä sovittavilla tavoilla. Verkosto on vapaamuotoinen ja kaikille vapaaehtoistoiminnan kehittämisestä kiinnostuneille avoin. Koollekutsujana toimii Satakunnan yhteisökeskus. Vapaaehtoistoiminnan verkoston lisäksi Satakunnassa toimii neljä Kansalaisareena ry:n alaista alueellista valikkoryhmää, joiden tarkoituksena on kehittää vapaaehtoistoimintaa alueellaan. Vapaaehtoistoiminnan verkosto ja valikkoryhmät käyvät tiivistä vuoropuhelua keskenään.

3.5. Toimintamallit

Hyvinvointialueen ja 3. sektorin yhteistyö organisoidaan maakunnallisesti yhtenäisten ja kattavien toimintamallien kautta. Toimintamallit vahvistavat järjestöjen ja seurakuntien roolia ja merkitystä julkisen sektorin kumppanina kestävästi ja suunnitelmallisesti. Tarkoituksena on luoda aidosti monitoimijaisia tapoja, joiden avulla palvelukokonaisuudesta tulee kustannustehokas ja asiakaslähtöinen. Palvelukokonaisuus näyttäytyy tuolloin myös asiakkaille yhtenäisenä ja tasavertaisena maakunnan eri alueilla. Sosiaali- ja terveydenhuollon käytäntöjä, prosesseja ja painospisteitä voidaan kehittää ja arvioida yhdessä. Toimintamallien kehittämistä, laajentamista ja jalkauttamista jatketaan vuonna 2022. Toimintamallien kuvaukset ovat kumppanuusmallin liitteinä (Liitteet 2–3).

4. Liitteet

Liite 1. Kumppanuutta koskeva lainsäädäntö

Toimintamallit:

Liite 2. OLKA-toimintamalli Satakunnassa

Liite 3. Satakunnan kokemusosaamisen keskus

Liite 1. KUMPPANUUTTA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Laissa hyvinvointialueesta säädetään (HE 8.12.2020):

3 § Hyvinvointialueen jäsen Hyvinvointialueen jäsen on: 1) henkilö, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta sijaitsee hyvinvointialueen alueella (hyvinvointialueen asukas); 2) kunta, joka sijaitsee hyvinvointialueen alueella; 3) yhteisö ja säätiö, jonka kotipaikka on hyvinvointialueen alueella olevassa kunnassa; 4) se, joka omistaa tai hallitsee hyvinvointialueen alueella sijaitsevaa kiinteää omaisuutta.

29 § Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet Hyvinvointialueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan. Aluevaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä. Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti: 1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä asukasraateja; 2) selvittämällä asukkaiden ja hyvinvointialueella säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa; 3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia hyvinvointialueen toimielimiin; 4) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa; 5) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua hyvinvointialueen talouden suunnitteluun; 6) tukemalla asukkaiden sekä järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

30 § Aloiteoikeus Hyvinvointialueen jäsenellä on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaa koskevissa asioissa.

34 § Viestintä Hyvinvointialueen toiminnasta on tiedotettava hyvinvointialueen asukkaille, palvelujen käyttäjille sekä järjestöille ja muille yhteisöille. Hyvinvointialueen tulee antaa riittävästi tietoja hyvinvointialueen järjestämistä palveluista, taloudesta, hyvinvointialueen hallinnossa valmistelussa olevista asioista ja niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Hyvinvointialueen on tiedotettava siitä, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa. Hyvinvointialueen on huolehdittava, että toimielinten käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta annetaan esityslistan valmistuttua yleisen tiedonsaannin kannalta tarpeellisia tietoja yleisessä tietoverkossa. Hyvinvointialueen on verkkoviestinnässään huolehdittava, että salassa pidettäviä tietoja ei viedä yleiseen tietoverkkoon ja että yksityiselämän ja henkilötietojen suoja viestinnässä toteutuu. Viestinnässä on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon hyvinvointialueen eri asukasryhmien tarpeet.

36 § Toimielinten kokoonpano Aluevaltuusto voi päättää, että: 1) muu toimielin kuin aluevaltuusto valitsee johtokunnan jäsenet tai osan jäsenistä; 2) johtokunnan jäsenet tai osa sen jäsenistä valitaan aluevaltuuston määrittämien perusteiden mukaisesti hyvinvointialueen asukkaiden, henkilöstön tai palvelujen käyttäjien esityksestä.

41 § Hyvinvointialuestrategia Hyvinvointialueella on oltava strategia, jossa aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Hyvinvointialueen strategiassa tulee ottaa huomioon: 1) asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen hyvinvointialueen tehtäväalalla; 2) palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset; 3) hyvinvointialueen tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet; 4) omistajapolitiikka; 5) henkilöstöpolitiikka; 6) asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetään (HE 8.12.2020):

6 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa Kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho. Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Sen on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa. Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi kunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Sen on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

7 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella Hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin. Hyvinvointialueen on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Hyvinvointialueen on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho. Hyvinvointialueen on seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä alueensa kuntien kanssa. Sen on julkaistava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma julkisessa tietoverkossa. Hyvinvointialueen on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa ja tuettava niitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi hyvinvointialueen on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Sen on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien sekä muiden edellä mainittujen hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Liite 2. OLKA-TOIMINTAMALLI SATAKUNNASSA

OLKA® - koordinoitua järjestö-, vapaaehtois- ja kokemustoimintaa sairaaloissa ja sote-keskuksissa

OIVA-tietopalvelu	TOIVO-tukipalvelu	Vapaaehtoinen ILONA-palvelu	HELMI-kehittäjäpalvelu
TEEMAPÄIVÄT	VERTAISTUKIJAT	AULA-AVUSTAJA	KOKEMUSEDUSTAJA
ESITTEET JA LEHDET	SAATTOHOIDON TUKIHENKILÖT	JUTTUKAVERI	KOKEMUSNEUVOJA
OHJAUS POTILAS-YHDISTYKSIIN		LEIKKIKAVERI	KOKEMUSPUHUJA
		MUUT TEHTÄVÄT	

OLKA Satakunta

HYVINVOINTIALUE

- Verkoston ja toiminnan koordinointi ja toiminnan resursointi
 - Raportoinnin ja arvioinnin koonti osana 3. sektorin kumppanuusmallin käsittelyä
- Viestintä ja toiminnan verkkosivujen hallinta
 - Sopimukset ja sovelluksen hallinta
- Valtakunnallinen kehittäjäkumppanuus

MAAKUNNALLINEN OLKA-VERKOSTO SEURAA, KOORDINOI, IDEOI

Toimintaa ohjaavat asiakirjat: ammattilaisten käsikirja, koulutusmateriaalit, viestintämateriaalit

SOTE-KESKUKSET

- Nimetyt vastuhenkilöt
- Vapaaehtoisten koulutus ja perehdyttäminen
- Vapaaehtoisvuorojen ja kokemustoiminnan hallinta ja seuranta
- Toiminnan seuranta oman yksikön osalta
- Paikallisviestintä
- Vapaaehtoisten ja kokemustoimijoiden tukeminen arjessa
- OLKA-pisteen ylläpito
- Tiedon tuottaminen paikallisista tarpeista

3. SEKTORI

- Teemapäivien ja pop up -toiminnan organisointi
- Vertaistuki ja kohtaaminen
- Toiminnan vaikuttavuuden arviointi omasta näkökulmasta
- Oman toiminnan suunnittelu ja kohdentaminen alueellisten ja paikallisten tarpeiden pohjalta
- Kokemustoiminnan koulutukset, kehittäminen, seuranta
- Koulutukset ja toimintamallien jalkauttaminen sote-ammattilaisille

Liite 3. SATAKUNNAN KOKEMUSOSAAMISEN KESKUS

- Hyvinvointialueella on nimetyt vastuhenkilöt
- Satakunnan Kokemustoiminta-ohjausryhmä tukee keskuksen toimintaa
- Huomioidaan keskeiset muut asiakirjat ja toimintamallit, kuten OLKA Satakunta, maakunnallinen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen malli sekä TKIO
- Kokemusosaaminen sisältää mm. kokemustoiminnan, kokemusasiantuntijatoiminnan, asukas-/asiakas-/ potilasosallisuuden, vertaistukitoiminnan (THL)

1. TOIMINNAN JOHTAMINEN, TARKOITUKSENMUKAISUUS JA TEHOKKUUS

- Neuvonta ja ohjaus
- Tuki tuottajille ja tilaajille (mm. laadun hallinta ja perehdytys)
- Budjetin valmistelu hyvinvointialueen toimintaan
- Palkkiojärjestelmä
- Toimintamalli yhteistyöhön (valtakunta – aluetaso – paikallistaso; roolit/vastuut)

2. KOKEMUSOSAAMISEN KOORDINOINTI

- Hyvinvointialueen sähköisen kokemusosaamisen palvelualustan ylläpito
- Kokemustehtävien välitys:
 - Ohjeet kokemusosaajan tilaajalle
 - Kokemustehtävään rekrytointi
 - Kokemusosaamispankki
 - Kokemustehtävien kuvaukset
- Osallisuus Satakunnassa -asiakirjan toimenpiteiden toteutus yhteistyöllä (asukas-/ asiakas-/ potilasosallisuus)

3. TOIMINNAN KEHITTÄMINEN YHTEISTYÖSSÄ OHJAUSRYHMÄN KANSSA

- Vuosittainen toimintasuunnitelma
- Seuranta ja arviointi
- Digitaaliset palvelut
- Osallisuus Satakunnassa -asiakirjan päivitys yhteistyöllä aluevaltuustokausittain
- Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen
- Viestintäsuunnitelma ja mediayhteistyö

4. KOKEMUSOSAAMISEN VAHVISTAMINEN

- Tarpeita vastaava koulutus yhdessä tuottajien kanssa
- Tarpeiden kartoitus hyvinvointialueella säännöllisesti
- Toimintaympäristö tutuksi kokemusosaajille tilaajien toimesta (tuki tilaajille)
- Ohjeet koulutuksesta kiinnostuneelle

5. TUKI KOKEMUSOSAAJILLE YHTEISTYÖSSÄ TAUSTAORGANISAATIOIDEN KANSSA

- Virkistystoiminta
- Työnohjaus tarvittaessa
- Vertaistuen ja verkostoitumisen mahdollistaminen